

Měření délky 2 (pro zájemce)

(Objevte kouzlo opakovaného měření.).

Žádné měření není absolutně přesné. Například při měření podle pravítka měříme (obvykle) s přesností $\pm 0,5$ mm. Měřili jste šířku stolu centimetrovým měřítkem – např. 120 cm, ale ve skutečnosti může být šířka 119,5 cm až 120,5 cm. Zapisujeme $120 \pm 0,5$ cm.

Dalšího zpřesnění můžeme dosáhnout opakovaným měřením. Přitom je vhodné odhadovat další desetinné místo (např. na pravítku s dělením na milimetry můžeme odhadovat desetiny milimetru. (Nebo alespoň poloviny nebo čtvrtiny – 0,25 0,5 0,75) Měření provedeme například 10x a jako výslednou hodnotu určíme aritmetický průměr (součet hodnot dělíme počtem měření).

Vyzkoušejte si to na měření šířky listu papíru. Měření provedte 10x v různých místech a při každém měření pravítko znova přiložte, jako by to bylo první měření. A snažte se odhadovat i počet desetin mm. Zdálo by se, že odhadováním vnášíme do výsledku nepřesnost, ale „průměrováním“ se tato nepřesnost eliminuje a výsledek obvykle o řád zpřesníme. Můžeme také počítat odchylky naměřených hodnot od aritmetického průměru, ale to si již necháme na příští cvičení, které snad proběhne v laboratoři. (Vezměte si svou gumu, u které jste měřili objem.)

Měření šířky listu papíru pro zájemce s rozšířenou tabulkou o odchylku.

(odchylka = šířka – průměr ... můžeme zapisovat velikost odchylky, tj výsledky zapíšeme do tabulky s kladným znaménkem a pak spočteme jejich průměr – viz vzor)

VZOR

číslo měření	šířka (mm)	odchylka (mm)
1		
2		
3		
4		
5		
6		
7		
8		
9		
10		
průměr		

číslo měření	šířka (mm)	odchylka (mm)
1	210	0,24
2	209,5	0,26
3	209,8	0,04
4	209,3	0,46
5	209,8	0,04
6	210	0,24
7	210	0,24
8	209,8	0,04
9	209,9	0,14
10	209,5	0,26
průměr	209,76	0,208

šířka listu je $209,7 \pm 0,2$ mm